

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика суддівства у футболі

Освітня програма - Фізична культура і спорт
першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні

кафедри спортивно-педагогічних дисциплін

Протокол №4 від 20 листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика суддівства у футболі
Викладач (і)	Маланюк Любомир Богданович кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Контактний телефон викладача	+380501399419
E-mail викладача	liubomyr.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно графіка

2. Анотація до навчальної дисципліни

Методика суддівства у футболі є вибірковою компонентою ОП Фізична культура і спорт, яка спрямована на підвищення у студентів теоретичного рівня знань та формування практичних навичок організації суддівства змагань з футбол, а також на розширення світогляду шляхом ознайомлення з діяльністю провідних суддів даного виду спорту.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика суддівства у футболі» є формування у майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту професійного кредо, вміння бачити мету, визначити завдання і правильно підібрати засоби, методи і форми для їх успішної реалізації. Сприяти розвитку у студентів творчого мислення, вміння знаходити нові шляхи та форми роботи у сфері спортивного суддівства, а також удосконалення їх рухових вмінь та навичок., засвоєння знань з теорії і практики суддівства у футболі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ІК. Бакалавр фізичної культури і спорту здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фізичної культури і спорту, у тренерській діяльності в обраному виді спорту, та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних та методичних аспектів з фізичного виховання і спорту.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

ФК11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ФК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

ФК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання

ПРН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

ПРН11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

ПРН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

ПРН17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

ПРН18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.

ПРН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	017 Фізична культура і спорт	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні	сам. роб
Правила змагань з футболу. Розділи змісту правил змагань. Вікові групи учасників змагань. Права учасників змагань. Функції апеляційного журі та його склад.	2	2	8
Основні кваліфікаційні вимоги для присвоєння суддівських категорій. Класифікація суддів з футболу. Порядок присвоєння суддівських категорій. Права і обов'язки суддів.	2	2	8
Єдина спортивна класифікація України. Розділи Положення про Єдину спортивну класифікацію. Показник розрядних вимог. Статус змагань для присвоєння спортивних звань та розрядів. Умови присвоєння спортивних звань.	2	2	8
Методика ведення та складання суддівської документації. Структура підготовки та проведення змагань. Ведення протоколу змагань з футболу, календар змагань, оформлення інформаційного стенду змагань.	-	6	6
Спортивний арбітр в регулюванні правил змагань. Роль правил змагань в регулюванні специфічних особливостей спортивних заходів. Орієнтування	2	2	8

спортсмена спортивним арбітром в регулюванні правил змагань.			
Взаємодія спортивного арбітра з організацією, яка проводить змагання. Механізм взаємодії організації, яка проводить змагання з різноманітними службами. Питання організаційно-господарського забезпечення.	-	2	6
Алгоритм взаємодії спортивного арбітра з учасниками змагань. Вікова градація допуску до участі в змаганнях. Особливі етичні правила спортсменів. Регламентація дисциплінарних поступків та санкцій учасників змагань.	-	2	8
Спортивний арбітр – координатор основ управління системою проведення змагань з футболу. Спортивні змагання як специфічний вид педагогічно-організаційної змагальної рухомої діяльності. Принципи управління системою спортивних змагань	2	2	8
ВСЬОГО	10	20	60

6. Система оцінювання освітньої компоненти

Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів
Практичні навички	Робота на парах	50
Теоретичні знання	Тестування, усна відповідь	30
Самостійна робота	Індивідуальні завдання, КСР	20
Залік		100
Максимальна кількість балів		100

Види навч. роботи	Графік навчального процесу											КСР	ІЗ	ПН	Разом		
	Номер практичного заняття																
	1	2-3	4	5	6-7	8	9	10-11	12-13	14	15						
Т	100				100				100								10
УВ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100						20
ПН	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100			100			50
СР												100	100				20
Залік	100														100		
Разом	100														100		

Примітка. Позначено:

Т – тестовий контроль знань;

УВ – усна відповідь;

ПН – практичні навички;

СР – самостійна робота;

КСР - контроль самостійної роботи.

• Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.

- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за знання термінології (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.

- Якщо студент не склав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні запитання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів)

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- 90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- 70-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

- 50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- Оцінювання здійснюється відповідно до:
- [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.\):](#)
- [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#) (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309)
- Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 4

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➢ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ➢ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➢ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
--------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. ➤ Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/.
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) - стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені</p>

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення

Література

1. Абдула А. Б. Дослідження антропометричних та функціональних показників арбітрів різної кваліфікації у футболі / А. Б. Абдула // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - 2013. - № 5. - С. 3-6. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PPMB_2013_5_2.
2. Віхров К. Дослідження професійно значущих психофізіологічних властивостей і якостей футбольного арбітра. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2018;1:67-71. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFVS_2018_1_13.
3. Єднак ВД. Особливості фізичної підготовки футбольних арбітрів у підготовчому періоді річного циклу тренування. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012;2:281-4. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2012_2_70.
4. Заболотній Д. А. Футбол. Основи методики навчання гри: навчально-метод. посібник / О.А. Заболотній, М.П. Костенко, В. П. Краснов, - Ніжин: НДУ ім.. М. Гоголя, 2015 – 58 с.
5. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту) Навчальний посібник Вінниця 2014 – 616 с.
6. Лапчук Н. О., Удачина Л. А. Організація та суддівство змагань з видів спорту Навчально-методичний посібник Маріуполь, 2014. - 51с.
7. Лисенчук Г. А. Тактика футболу. / Г. А. Лисенчук., В. Г. Лоос, В. Г. Догадайло.– К., 1991 – 88 с.
8. Лисенчук Г.А. Тактика футболу. Київ: Олімпійська літ-ра, 1991. 88 с. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів. Київ : Олімпійська література, 1995. 317с.
9. Організація та проведення змагань з міні-футболу: Методичні рекомендації для студентів та викладачів аграрних ВНЗ Київ – 2009 Укладачі: С. І. Присяжнюк, О. С. Сиротін, М. І. Лазарев, Київ – 2009- 130 с.
10. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання студентів як компонент професійної освіти: Навчальний посібник / С.І. Присяжнюк, Д.Г. Оленев, В.П. Краснов. – К: НУБіП України, 2018 – 571 с.
11. Ріпак І. Футбол: навч. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2010. 224 с.
12. Романюк В, Петрович В, Смолюк В, Бичук І. Програма спеціальної фізичної підготовки арбітрів у футболі. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2018;2:143-8.
13. Футзал: правила гри 2014/2015 pp., FIFA-Strasse 20 8044 Zurich Switzerland, переклад українською мовою Федерація футболу України 2013р. – 155 с.
14. Хосе Венансіо Лопес Йерро. Руководство UEFA для тренерів з футзалу: УЕФА, Ньон, квітень 2017 р. Uniondes Associations Europйennesde Football (UEFA), routedeGenive 46, 1260 Nuon, Швейцария 2017, Перевод и редактора русскойверсии: Libero Language Lab, Богдан Буга, Кирилл Семенов, Сергей Закин – 202 с.
15. Хотенцева О.В., Костенко М.П., Фізичне виховання: метод. рекомендації з техніко-тактичних дій в міні-футболі для усіх напрямків підготовки бакалаврів денної форми навчання. – Вінниця: ТОВ «Фірма Планер», 2016. – 42 с.
16. Чубур А. І. Вправи на вдосконалення техніки гри в футбол / А. І. Чубур // Фізичне виховання в школах України. – 2016. – № 5. – С. 29–35.

Додаткова:

1. Горбуля В.О., Горбуля В.Б., Єсіонова Г.О., Горбуля О.В. Фізичне виховання: футбол: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» усіх напрямів підготовки. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 95 с.

2. Легкий Левко Михайлович. Історія світового футболу: енциклопедичний довідник. Т.: Навчальна книга. Богдан, 2010. 576 с.
3. Методичних рекомендацій для спостерігачів арбітражу ІФФФ. Доступно: <http://ifff.if.ua/files/arbitry/metodychni-rekomendatsii-dlya-sposterigarbitr-ifff.pdf> 31.
4. Мошенець О. Д. Методика навчання вправ із футболу / О. Д. Мошенець // Фізичне виховання в школах України. – 2011. – № 8. – С. 25–29.
5. Національна школа футбольного арбітра : положення. К. : ФФУ, 2012. 18 с.
6. Процедурний Регламент щодо відбору, здійснення арбітражу, атестації та ротації арбітрів УАФ. Комітет арбітрів УАФ. 2 чер 2021. 8 с.

Викладач: _____ **Любомир МАЛАНЮК**